

Transplantace ledviny u pacientů s mnohočetným myelomem: současné možnosti

Silvie Rajnochová Bloudíčková, Anna Novotná

Klinika nefrologie TC IKEM, Praha

Onemocnění ledvin je u pacientů s mnohočetným myelomem časté. Z důvodu nepříznivé prognózy nebyli pacienti s nezvratným selháním ledvin při mnohočetném myelomu akceptováni k transplantaci ledviny. Současné terapeutické režimy mnohočetného myelomu významně zlepšily přežití těchto pacientů, a proto jsou častěji referováni k transplantaci ledviny. Recentně publikovaná data podporují přístup, že určitá kohorta pacientů může z transplantace ledviny profitovat. Jedná se zejména o pacienty bez zásadních komorbidit s trvající remisí mnohočetného myelomu, součástí jehož léčby byla transplantací kostní dřeně. Je nezbytný multidisciplinární přístup s individualizovaným posouzením transplantability. Tento přehledný článek sumarizuje poznatky týkající se možnosti transplantace ledviny u pacientů s mnohočetným myelomem.

Klíčová slova: kritéria, mnohočetný myelom, nezvratné selhání ledvin, onemocnění ledvin, transplantace ledviny.

Kidney transplantation in patients with multiple myeloma: current options

Kidney disease is common in patients with multiple myeloma. Due to an unfavourable prognosis, patients with end-stage kidney disease in multiple myeloma were not accepted for kidney transplantation. Current therapeutic options for multiple myeloma have significantly improved the survival of these patients, thus more individuals are being referred for kidney transplantation. Recently published data support that a certain cohort of patients may benefit from transplantation. These are mainly patients with stable remission of multiple myeloma, whose treatment included stem cell transplantation. A multidisciplinary approach with an individualised assessment of transplantability is necessary. This review summarises recent knowledge regarding the possibility of kidney transplantation in patients with multiple myeloma.

Key words: criteria, end-stage kidney disease, kidney transplantation, multiple myeloma, renal failure.

Úvod

Mnohočetný myelom (MM) je maligní lymfoproliferativní onemocnění charakterizované klonální proliferací a akumulací neoplasticky transformovaných plazmatických buněk v kostní dřeni, sekrecí monoklonálních imunoglobulinů (mIg) nebo jejich samotných řetězců, které se dají detekovat v krvi anebo moči, osteolytickým poškozením skeletu a útlakem fyziologické krevetvorby (1). MM představuje druhou nejčastější hematologickou malignitu v dospělé populaci s incidencí 6 případů na 100 000 v USA a Evropě, v České republice 4,8 případů na 100 000. Medián věku při stanovení diagnózy je 68 let u mužů a 70 let u žen (2).

V současnosti je MM za příznivých prognostických podmínek v době stanovení diagnózy a při použití komplexní intenzivní léčby považován za kurabilní onemocnění (3). Terapeutické režimy založené na

kombinaci proteazomových inhibitorů nebo imunomodulačních látek a příp. monoklonálních protilátek s autologní transplantací kostní dřeně (autologous stem cell transplantation – ASCT) vedly k významnému zlepšení prognózy a přežití pacientů s MM (3, 7). Trvalé remise dosahuje 40 % nemocných s prognosticky příznivým MM a kolem 40 % žije více než 10 let od stanovení diagnózy. (4). V důsledku zlepšeného přežívání dochází k nárůstu počtu pacientů s MM a nezvratným selháním ledvin referovaných k transplantaci ledviny.

Onemocnění ledvin u pacientů s MM

Postižení ledvin je u MM velice časté. V době diagnózy je přítomno až u 50 % pacientů, z nichž 10 % potřebuje dialýzu (8, 9). Může se manifestovat formou akutní (acute kidney injury – AKI) nebo chro-